

og uddannelsesindsatsen og medvirke til at øge udbuddet af kvalificeret arbejdskraft. Herudover overvejes der en række yderligere indsatsområder i det arbejdsmarkedspolitiske system såsom tværregional formidling, forbedret registrering af de lediges kvalifikationer og muligheden for at støtte uddannelses- og personaleplanlægning.

Et velfungerende arbejdsmarked er også afhængigt af andre politikområder end arbejdsmarkedspolitikken. Det gælder naturligvis den generelle økonomiske politik – herunder finanspolitikken – der skal lægge nogle gunstige rammer for en varig fremgang i beskæftigelsen, men også initiativer på f.eks. undervisningsområdet, boligområdet, skatteområdet og det sociale område kan bidrage til at modvirke arbejdskraftmangel – f.eks. ved at fremme mobiliteten.

Det offentlige system har et stort ansvar for at overvåge og imødegå mulige flaskehalsproblemer. Redegørelsen beskriver derfor de initiativer, der igangsættes fra offentlig side for at sikre et smidigt arbejdsmarked.

Et velfungerende arbejdsmarked er imidlertid også afhængigt af, at virksomhederne og arbejdsmarkedets organisationer medvirker.

Virksomhedernes praksis i forbindelse med rekruttering af nye ansatte spiller en vigtig rolle. Nogle virksomheders opfattelse af rekrutteringsgrundlaget er meget snævert, hvilket kan give et problem i en opgangskonjunktur.

Det er her afgørende, at virksomhederne tænker langsigtet og fokuserer bredt i arbejdsstyrken, når de rekrutterer arbejdskraft. Har virksomheder f.eks. kun øje for allerede beskæftigede mænd i 30-40-års-alderen med en bestemt erhvervsuddannelse, når de skal ansætte nye folk, vil man i forbindelse med et opsving lokalt kunne opleve, hvad der opfattes som arbejdskraftmangel. Virksomhederne må tænke bredere, således at en snæver arbejdskraftmangel ikke bliver omtalt som et flaskehalsproblem.

En del af denne problematik vil kunne løses gennem virksomhedernes uddannelses- og personaleplanlægning, som er afgørende, når virksomhederne skal sikre sig, at de ansatte har de nødvendige kvalifikationer, og for at forebygge fremtidig arbejdskraftmangel.

Arbejdsmarkedsmyndighederne tilbyder deres bistand i forbindelse med rekrutteringsproblemer, opkvalificering af ledige samt uddannelses- og personaleplanlægning. Det kræver imidlertid, at virksomheder melder deres behov til arbejdsformidlingen. I den sam-

menhæng er det vigtigt, at arbejdsformidlingen inddrages så tidligt som muligt og ikke som en sidste udvej, når behovet er helt akut. I en højkonjunktur er det ekstra vigtigt, at behovene meldes i god tid, så der er tid til at sætte ind med de relevante arbejdsmarkedspolitiske redskaber.

I det følgende gives der en status for flaskehalsituationen (afsnit 2) samt en status for de initiativer til en forbedret flaskehalsindsats, der blev skitseret i redegørelsen om flaskehalsindsatsen fra januar 1995 (afsnit 3). Endvidere gennemgås en række nye initiativer i arbejdsmarkedspolitikken og det arbejdsmarkedspolitiske system, der bidrager til en forbedret flaskehalsindsats (afsnit 4), ligesom der skitseres nogle initiativer på andre ministerområder (afsnit 5).

2. Status for flaskehalsituationen

Ledighedsfaldet fortsatte stort set gennem hele 1995. Ved årets udgang udgjorde ledigheden omkring 255.000 personer eller 9,1 pct. af arbejdsstyrken. Selv om ledigheden faldt i hele landet i løbet af 1995, nød især de vest- og sønderjyske regioner godt af den fortsatte vækst.

Ledighedsfaldet varierede også på tværs af brancher – i de vest- og sønderjyske regioner var faldet især mærkbart inden for områder som metalarbejdere, elfaget samt malersvende. Hele landet oplevede en stor nedgang i ledigheden blandt personale inden for omsorg og pleje.

De årlige lønstigninger lå i 3. kvartal 1995 på omkring 4-4,5 pct., hvilket var stort set identisk med udviklingen i 2. kvartal. I forhold til de foregående kvartaler er lønstigningstakten dermed steget med omkring 0,5 procentpoint. Stigningerne var størst inden for jern- og metalindustri, bygge- og anlægsvirksomhed samt forretningsservice. Fordelt på regioner var lønstigningerne størst i Ribe og Vejle Amter.

Til trods for den – geografisk – ujævne vækst er flaskehalsproblemerne fortsat begrænsede i den private sektor. Langt de fleste regionale arbejdsmarkedsråd peger således på, at de trods en øget efterspørgsel efter arbejdskraft inden for flere fagområder ikke har kunnet konstatere egentlige flaskehalsproblemer.

Enkelte jyske regioner har dog registreret visse flaskehalsproblemer inden for bygge- og anlægssektoren og jern- og metalindustrien. I hovedstadsregionen følges udviklingen inden for bygge- og anlægsområdet nøje. Bygge- og